

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 398/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE 144/2012 zo 7. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. decembra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 CoE 144/2012 zo 7. augusta 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere sťažovateľka poskytla dlžníkovi úver, pričom poskytnuté peňažné prostriedky bol dlžník povinný vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Na zabezpečenie úveru dlžník priamo v úverovej zmluve splnomocnil tam sťažovateľkou menovite uvedenú tretiu osobu (ďalej len „splnomocnenec“), ktorá v prípade, ak dlžník svoje povinnosti z úverovej zmluvy nesplní, mala oprávnenie podpísať v mene dlžníka notársku zápisnicu o uznaní dlhu dlžníkom, ktorá mala mať povahu exekučného titulu.

Z dôvodu, že dlžník svoje záväzky vyplývajúce mu z predmetnej úverovej zmluvy dobrovoľne neplnil, tieto sa voči sťažovateľke stali splatnými a v nadväznosti na uvedené sťažovateľka na podklade splnomocnenia udeleného v úverovej zmluve zabezpečila u notára spísanie notárskej zápisnice o uznaní dlhu dlžníka a následne na základe tohto exekučného titulu (notárska zápisnica) iniciovala začatie exekučného konania.

Potom, čo v začatom exekučnom konaní Okresný súd Prievidza (ďalej len „okresný súd“) poveril sťažovateľkou zvoleného súdneho exekútora vykonaním exekučného konania, uznesením sp. zn. 16 Er 319/05 z 11. apríla 2012 toto exekučné konanie ex offo zastavil.

Krajský súd v dôsledku odvolania sa sťažovateľky proti označenému rozhodnutiu okresného súdu toto svojím uznesením sp. zn. 19 CoE 144/2012 zo 7. augusta 2012 ako vecne správne potvrdil.

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľka v obsírnej argumentácii namieta, že postupom a uznesením krajského súdu bolo porušené ňou označené základné právo a právo zaručené v ústave a dohovore, pričom k ich porušeniu malo dôjsť predovšetkým tým, že krajský súd obdobne ako pred ním aj okresný súd vec nesprávne právne posúdil z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy v interakcii s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských

zmluvách (ďalej len „smernica Rady“), pretože sa podľa sťažovateľky žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, prečo udelenie splnomocnenia dlžníkom tretej osobe v úverovej zmluve na spísanie notárskej zápisnice o uznaní dlhu považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a v tomto smere podľa sťažovateľky krajský súd nerešpektoval ani jej návrh na prerušenie konania na účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na podanie výkladu pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte danej veci.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo spoločnosti P., s. r. o... na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu Trenčína v konaní vedenom pod sp. zn.: 19 CoE 144-2012 bolo porušené.

2) Základné právo spoločnosti P., s. r. o... na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu Trenčína v konaní vedenom pod sp. zn.: 19 CoE 144-2012 bolo porušené,

3) Uznesenie Krajského súdu Trenčína zo dňa 7. 8. 2012 sp. zn.: 19 CoE 144-2012 sa zrušuje a vec sa tomuto súd vracia na ďalšie konanie.

4) Spoločnosti P., s. r. o... priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.000,- EUR, ktoré je jej Krajský súd v Trenčína povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5) Krajský súd v Trenčína je povinný uhradiť spoločnosti P., s. r. o... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu F., s. r. o... a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Okrem toho sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd vydal v danej veci aj dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napádaného uznesenia krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označeného základného práva a práva zaručených ústavou a dohovorom v príčinnej súvislosti s postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 19 CoE 144/2012 zo 7. augusta 2012, k porušeniu ktorých malo dôjsť v dôsledku toho, že krajský súd nevyhovел návrhu sťažovateľky na prerušenie konania pre účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v súvislosti s výkladom okresným súdom aplikovanej smernice Rady, a to konkrétne čo sa týka podania výkladu, prečo splnomocnenie udelené v zmluve o úvere, ktorým dlžník splnomocní tretiu osobu na uznanie dlhu v notárskej zápisnici, ktorá je exekučným titulom, je považované za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky týkajúcu sa povinnosti krajského súdu „na základe § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 zmluvy o fungovaní EÚ takto rozhodnúť“:

Konanie sa prerušuje podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie sa na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predkladajú prejudiciálne otázky“, ústavný súd podotýka, že účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdného dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdnym dvorom pri výklade práva EÚ.

Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Z primárneho práva EÚ a judikatúry Súdného dvora vyplýva viacero výnimiek z povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku (pozri MAZÁK, J., JÁNOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana.* Bratislava: IURA EDITION, 2009, s. 420), konkrétne ak:

a) odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam na vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,

b) ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdnym dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdného dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „*acte éclairé*“), alebo ak

c) je výklad práva EÚ taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „*acte clair*“).

V prípade, ak sú uvedené podmienky – vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu ide o podmienku uvedenú v bode a) – splnené, všeobecný súd môže vo veci rozhodnúť bez toho, aby sa musel obrátiť s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor.

Ústavný súd už taktiež vyjadril názor, že nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom EÚ, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 129/2010). Ústavný súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou v otázke rozhodnutia všeobecného súdu o (ne)predložení prejudiciálnej otázky (k tomu pozri aj body 19 a 20 uznesenia Spolkového ústavného súdu BVerfG sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. mája 2008) a ani v otázke nesprávnej aplikácie práva EÚ.

S poukazom na uvedené možno formulovať záver, že len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať vo svojvoľnom či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva EÚ mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola svojvoľne popretá právomoc Súdneho dvora (II. ÚS 129/2010, porovnaj aj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGe 82, 159 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 154/08 z 30. júna 2008).

S prihliadnutím na svoju judikatúru týkajúcu sa všeobecne uznanej zásady, v zmysle ktorej všeobecný súd nielen pozná právo, ale si je zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v akej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu (pozri napr. IV. ÚS 108/2010), bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či v danom prípade nebolo povinnosťou krajského súdu predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru a či v dôsledku nesplnenia tejto povinnosti možno uvažovať o porušení sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 19 CoE 144/2012 zo 7. augusta 2012 vyplýva, že v rámci preskúvania existencie exekučného titulu (notárskej zápisnice, pozn.) bolo z hľadiska právneho posudzovania rozhodujúce posúdenie (ne)platnosti dohody o plnej moci z dôvodu existencie rozporu záujmov medzi splnomocneným zástupcom povinného a povinným podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na posúdenie platnosti tohto právneho úkonu, a nie neprijateľnosť zmluvnej podmienky spočívajúcej „v splnomocnení fyzickej osoby na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu“ v nadväznosti na príslušné ustanovenia „smernice Rady 93/13/EHS“ (IV. ÚS 50/2013). Vzhľadom na uvedené by tak predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru bolo z hľadiska predmetu prieskumu krajského súdu irelevantné, a preto je sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

Súčasne ústavný súd dáva sťažovateľke do pozornosti, že v prípade opakujúcich sa sťažností založených na tých istých skutkových a právnych okolnostiach ústavný súd rozhodne bez odôvodnenia, iba s poukazom na toto svoje v týchto okolnostiach identické rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2013